

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר מועד | מסכת מועד קטן דף כ"ה - מסכת חגיגה דף ג'
פרשת תצוה | ה' - י"א באדר א' (6-12 לפברואר)

דף כ"ה: פְּבוֹדוֹ שֶׁל הַנֶּפֶטָר

כְּשֶׁנִּפְטָר אָדָם, צָרִיךְ לְהַסְפִּיד אוֹתוֹ וּלְדַבֵּר בְּשִׁבְחוֹ, כְּדִי לְכַבֵּד אוֹתוֹ בְּכָךְ שֶׁאֲנֵשִׁים יִשְׁמִימוּ לֵב אִיזוֹ אֲבִדָה גְדוֹלָה הִיא פְּטִירָתוֹ. הַתְּלִמּוּד מְסַפֵּר לָנוּ עַל סִפְדָן בֶּשֶׁם "בֵּר אֲבִין". כְּשֶׁנִּפְטָר אֶחָד מִגְדוֹלֵי הַדוֹר פָּתַח בֵּר אֲבִין וְהַסְפִּיד: **"בְּכֹו לְאֲבָלִים וְלֹא לְאֲבָדָה, שֶׁהִיא - לְמִנְחָה וְאֵינוֹ - לְאִנְחָה"**. כְּנֶגֶת דְּבָרָיו הָיָא, שֶׁעֲלֵינוּ לְכַכּוֹת וּלְהִתְאָבֵל עַל כֶּךָ שֶׁאָדָם גְּדוֹל בַּתּוֹרָה הִסְתַּלַּק מֵאֵיתָנוּ, מִכֵּיּוֹן שֶׁכָּבֵד לֹא נִוְכַל לְלַמּוֹד מִמֶּנּוּ תּוֹרָה. אֲבָל לֹא צָרִיךְ לְהִצְטַעַר בְּשִׁבְלֵוֹ, כִּי הוּא הָרִי הוֹלֵךְ לִגְן עֵדֶן. הַתְּלִמּוּד מְלַמֵּדנוּ שֶׁכְּשֶׁצָּדִיקִים נִפְטָרִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, מְרָאִים מְשֻׁמִּים עַד כִּמָּה גְדוֹלָה הָאֲבָדָה. כְּשֶׁנִּפְטָר רַבִּי אֲבָהוּ, נָזְלוּ מֵיִם מֵעַמּוּדִים שֶׁהָיוּ בְּעֵיר קִיסְרִי וְזֶה הָיָה נֶרְאָה כְּאִילוֹ שֶׁגַּם הֵם בּוֹכִים עַל פְּטִירָתוֹ. כְּשֶׁנִּפְטָר רַבִּי יוֹסִי, זָרַם דָּם בְּמַרְזְבִּים שֶׁל הָעִיר צִיפּוֹרִי, כְּשֶׁנִּפְטָר רַבִּי יַעֲקֹב, רָאוּ אֶת הַכּוֹכָבִים בְּאֶמְצַע הַיּוֹם. כְּשֶׁנִּפְטָר רַבִּי מִשְׁלֵשְׁיָא, הִצְמִיחוּ הַדִּקְלִים קוֹצִים בְּמִקּוֹם תְּמָרִים. כֵּל זֶה כְּדִי לְהִרְאוֹת עַד כִּמָּה מְצֻטְעָרִים בְּשָׁמַיִם בְּשִׁבְלֵנוּ שֶׁאֵיבְדְנוּ אָדָם גְּדוֹל בַּתּוֹרָה.

דף כ"ו: אֲבִלוֹת עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם

הַרְוָא סִפֵּר תּוֹרָה שֶׁנִּשְׁרַף, חֲלִילָה, אוֹ מִי שֶׁרְוָא אֶת יְרוּשָׁלַיִם וְאֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֲרִבִּים, צָרִיךְ לִקְרוֹעַ אֶת בְּגָדָיו כְּאוֹת לְצַעַר וְאֲבָל. בְּנֵבִיא יִרְמְיָהוּ מְסוֹפֵר בְּפָרָק מ"א, כִּי לְאַחַר חֲרִיב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִרְאִישׁוֹן עָלָיו לִירוּשָׁלַיִם שְׁמוֹנִים אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יָדְעוּ כִּי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִחְרַב. הֵם הִבִּיאוּ אִתָּם קוֹרְבָן מִנְחָה כְּדִי לְהַקְרִיבוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְכִשְׁהֵם הִתְקַרְבוּ לִירוּשָׁלַיִם וְרָאוּ שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֲרִב, הֵם קָרְעוּ אֶת בְּגֵדֵיהֶם מֵרֹב צַעַר נִוְרָא עַל הַחֲרִיב. הַתְּלִמּוּד אֹמֵר, כִּי מִמַּעֲשֵׂה זֶה לְמַדִּים שֶׁצָּרִיךְ לִקְרוֹעַ אֶת הַבְּגָדִים כְּשֶׁרְוָאִים אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בַּחֲרִיבָתוֹ.

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר: הַרְוָא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֲרִב, אֹמֵר אֶת הַפְּסוּקָה: **"בֵּית קִדְשֵׁנוּ וְתַפְאֲרֵתנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּ אֲבוֹתֵינוּ, הִיָּה לְשִׁרְפָה אֵשׁ וְכָל מַחְמַדְנוּ הִיָּה לְחִרְבָה"**.

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לְבָרָכָה: **"כָּל הַמֵּתְאָבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם, זוֹכֵה וְרוֹאֶה בְּשִׁמְחָתָה"**.

דף כ"ז: חֶסֶד שֶׁל אֶמֶת

אחת המצוות החשובות היא לעסוק בצרכיו של הנפטר, ולהביאו בכבוד לקבר ישראלי. לכן, אם מת אדם בעיר, מצוה על בעלי המלאכה שבְּעֵיר לְהַפְסִיק אֶת עֲבוֹדָתָם כְּדִי לְרַאוֹת מַה הֵם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לְצוּרָה קְבוּרַת הַמֵּת. הַתְּלִמּוּד מְסַפֵּר שֶׁבְּנֵי הָעִיר "דְּרוֹמָתָא" שֶׁבְּבִבְלָה, מִיָּנוּ חֲבוּרַת אֲנָשִׁים שֶׁתְּפַקִּידָה הָיָה לְעִסּוֹק בְּצוּרְכֵי הַמֵּת, וְכָךְ כְּשֶׁנִּפְטָר אָדָם מִן הָעִיר, לֹא הָיוּ צָרִיכִים כָּל בְּעָלֵי הַמֵּת לְהַפְסִיק אֶת עֲבוֹדוֹתֵיהֶם, כִּי יָדְעוּ שֶׁהַחֲבִירָה שֶׁמוֹנָתָה לְעֵינָיו, הִיא תִּטְפֵּל בַּמֵּת. **גַּם בְּיָמֵינוּ יֵשׁ חֲבוּרַת כְּאֵלֶּה, הַנִּקְרָאוֹת "חֲבֵרָה קִדְשָׁא", הַמְּטַפְלוֹת בְּנִפְטָרִים.** הַמְּשִׁנָּה מְסַפֵּרָת, שֶׁכְּשֶׁנִּפְטָר מִשָּׁה רַבְּנוּ הַקָּב"ה בְּכַבּוֹדוֹ וּבְעֶצְמוֹ עָסַק בְּקְבוּרָתוֹ. קְבוּרַת הַמֵּת מְכֻנָּה "גְּמִילוּת חֶסֶד שֶׁל אֶמֶת", זֹאת מְפִי שֶׁהַמִּקְנִים חֶסֶד עִם הַנֶּפֶטָר יוֹדְעֵי, שֶׁהַנֶּפֶטָר כָּבֵד לֹא יוֹכֵל לְהַחֲזִיר לוֹ טוֹבָה, וְלִכְן זֶה נִקְרָא **"חֶסֶד שֶׁל אֶמֶת"** - חֶסֶד אֱמִיתִי.

דף כ"ח: פְּבוֹד הַכּוֹהֲנִים

רַבִּי יִשְׁמַעֵאל לָמַד מִפְּסוּקֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְיָמָה מִצְוָה מִיִּיחּוּדָת לְכַבֵּד אֶת הַכּוֹהֲנִים. בְּפָרָשַׁת אֶמּוֹר כְּתוּב עַל הַכּוֹהֲנִים: **"וְקִדְשְׁתוּ, כִּי אֶת לַחֵם אֱלֹהֶיךָ הוּא מְקַרְבֵּךְ..."**. כְּלוּמָר, צָרִיךְ "לְקִדֵּשׁ" אֶת הַכּוֹהֲנִים. הַכְּנָה הִיא לַעֲשׂוֹת אֶת הַכּוֹהֵן מִיִּיחּוּד וּלְכַבֵּד אוֹתוֹ, מְפִי שֶׁהַכּוֹהֲנִים מְקַרְבִּים אֶת הַקּוֹרְבָנוֹת. לִכְן הַכּוֹהֵן זוֹכֵה לַעֲלוֹת רִאשׁוֹן לַתּוֹרָה, וְלִכְן מְכַבְּדִים אֶת הַכּוֹהֵן לְזִמְן בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. **בְּעַל סֵפֶר "הַחִינוּךְ" מְסַבֵּר, שֶׁהַקָּב"ה צִוָּה אוֹתָנוּ לְכַבֵּד אֶת הַכּוֹהֲנִים, מְפִי שֶׁהֵם מְשֻׁרְתִּים שְׁלוֹ, שֶׁהָרִי הֵם עוֹבְדִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וּמְקַרְבִּים אֶת הַקּוֹרְבָנוֹת, וְלִכְן כְּשֶׁמְכַבְּדִים אֶת הַכּוֹהֲנִים זֶה נִחְשָׁב שֶׁמְכַבְּדִים אֶת ה'.**

מִן הַתְּלִמּוּד

סדר מועד,
מסכת מועד קטן, דף כ"ה

כִּי נַח נִפְשִׁיהָ דְרַב סַפְרָא לֹא קָרְעוּ רַבְנֵי עַלְיָה.
אָמְרִי: לֹא גִמְרִינֵן מִיָּנִיהָ. אָמַר לָהּ אֲבִי: מִי תִנִּיא
הַרְבֵּ שְׁמַת? חֲכָם שְׁמַת תִּנִּיא. וְעוֹד, כָּל יוֹמָא
שְׁמַעְתִּיהָ בְּפּוֹמִין בְּבִי מִדְרָשָׁא.

נח נפשיה - נפטר
גמרינן - למדנו | בפומין - בפנינו

הסבר: כאשר נפטר רב ספרא, לא קרעו חכמים את בגדיהם, כי אמרו שהם לא למדו ממנו והוא אינו נחשב לרבם. אמר להם אביי שיש לקרוע על כל חכם שמת ולא רק על הרב, ומלבד זאת, הרי הם לומדים כל יום את דבריו בבית המדרש, ולכן הוא נחשב רבם.

על המפה

הים התיכון

הים התיכון נמצא בין אפריקה, אסיה ואירופה, ומתחבר במערב אל האוקיינוס האטלנטי. הוא נקרא כך משום שהוא נמצא בתווך, במרכז. הים התיכון מהווה את גבולה המערבי של ארץ ישראל, ונקרא בתורה "הים הגדול" או "הים האחרון" (כלומר המערבי, האחורי, בניגוד למזרח שנקרא "קדם"). לאורך ההיסטוריה הוא שימש כנתיב מרכזי לתנועה ומסחר בין התרבויות השונות שלחופיו, וגם היום עוברות בו ספינות רבות. חיל הים הישראלי אחראי להגן על ישראל מפני איומים מכיוון הים. הצוללת דקר נעלמה במהלך הפלגתה בים התיכון, בדרכה לחיפה.

חוף הים התיכון בצפון ישראל (Wikipedia, Effib)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

חברותא

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

(על פי סיפור המופיע בספרו של הרב זילברשטיין – "אחת שאלתי")
שוקי בן ה-17 נכנס לחנות כלי בית וביקש לרכוש סט צלחות חדש מתנה לאימו לקראת פסח. המוכר אמר לו שהמחיר המלא הוא 300 ₪, אבל הוא מוכן למכור לו ב-250 ₪. שוקי לקח את סט הצלחות מהמדף ולפתע הצלחות נפלו מידי ונשברו. בין המוכר לשוקי התנהל דיון סוער.

מצד אחד:

המוכר אמר לשוקי שהוא צריך לשלם לו את הנזק בסך 300 ₪, מחיר הצלחות. המוכר הוסיף ואמר ש-250 ש"ח זה היה המחיר רק אם הוא היה קונה, אבל מכיוון שהוא שבר עליו לשלם מחיר מלא.

מצד שני:

שוקי אמר שהוא צריך לשלם רק 250 ₪, כי זה המחיר שהמוכר היה מוכן למכור בו, וזה בעצם שווי הנזק.

וא...
עֲתֶכֶם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמלמלתם עליה אתם מוזמנים לשחק אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il עם שם משפחה ועיר מגורים תחת הנושא "דילמה"

★ | מן ההסטוריה

מבצע ספינות שרבורג

ספינות שרבורג היו חמש ספינות סער שישראל הזמינה מצרפת ואף שילמה את מחצית מחירן, אולם צרפת החליטה לאסור על מכירת נשק לישראל וסירבה להעביר לידיה את הספינות. ישראל יזמה סיפור כיסוי על מכירת הספינות לגורם אחר, ובאמצעות מבצע הטעיה הצליחה להבריא את הספינות מצרפת ולהביא אותן לישראל בשנת 1969. הספינות נקראו סופה, געש, חרב, חנית וחץ, ושימשו תפקיד חשוב במלחמת יום כיפור ומלחמת לבנון.

אחת מספינות שרבורג בדרכה לישראל, דצמבר 1969 (Wikipedia)

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

ז' באדר

ז' באדר הוא לפי המסורת יום הולדתו של משה רבנו וגם יום פטירתו. אנשי החברא קדישא נוהגים לצום בתאריך זה. כמו כן, הוא נקבע על ידי הרבנות הצבאית ליום הזיכרון לחללי מערכות ישראל שמקום קבורתם לא נודע, כפי שנאמר גם על משה רבנו "ולא ידע איש את קבורתו". 173 מחללי מערכות ישראל מוגדרים כן, ביניהם אנשי צוות הצוללת דקר.

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי? להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' – סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
															
495 התלמוד החיתום	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חונות ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

- 1 איזו צוללת מצוירת כאן?
- 2 מהיכן ולאן היא שטה, ומתי?
- 3 מה עלה בגורלה?
- 4 כמה אנשי צוות היו עליה?

1. צוללת של חיל הים.
2. נרכשה מאנגליה בשנת 1965.
3. נקראה על שם דג ימי.
4. נעלמה בדרכה לארץ, וגורלה לא נודע במשך עשרות שנים.
5. בשנת 1999 נמצאו השרידים שלה.

ליל "אח"א

סדר מועד | מסכת מועד קטן, דף כ"ט | מסכת חגיגה, דף ג'

דף כ"ט: לך לשלום, או לך בשלום?

כְּשֶׁנִּפְרָדִים מֵאֶדָם שְׁנֵפֶטֶר מִן הָעוֹלָם הָזֶה וְהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, אוֹמְרִים לוֹ "לֵךְ בְּשָׁלוֹם", אֲךָ כְּשֶׁנִּפְרָדִים מֵאֶדָם חִי, לְמִשְׁל מַחְבֵּר שֶׁהוֹלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר, אוֹמְרִים לוֹ "לֵךְ לְשָׁלוֹם".

מה ההבדל? כְּשֶׁאֶדָם נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, הָרִי עַל מֶה שֶׁהוּא עָשָׂה בְּעוֹלָם הָזֶה, הוּא יִקְבֵּל בְּעוֹלָם הַבָּא אֶת שְׂכָרוֹ. לָכֵן אוֹמְרִים לוֹ "לֵךְ בְּשָׁלוֹם", לֵךְ לְעוֹלָם הַבָּא עִם הַמַּעֲשִׂים הַטוֹבִים שֶׁעָשִׂיתָ בְּעוֹלָם הָזֶה.

אֲבָל לְהַבְדִּיל, כְּשֶׁנִּפְרָדִים מֵחֵבֶר חִי, מְבָרְכִים אוֹתוֹ "לֵךְ לְשָׁלוֹם" - לֵךְ וְיִהְיֶה לְךָ "שָׁלוֹם" בְּמָקוֹם שֶׁאֵלִיו אָתָּה הוֹלֵךְ, כְּלוּמָר, אֲנִי מְתַפְּלִים וּמְבָרְכִים אוֹתוֹ בְּהַצְלָחָה.

סיינים
מסכת מועד קטן,
מתחילים
מסכת חגיגה!

מסכת חגיגה

דף ב': שלוש הקורבנות של עולי הרגלים

מסכת חגיגה היא המסכת האחרונה בסדר מועד, ובה לומדים דינים והלכות השכינים לשלושת הרגלים: פסח, שבועות וסוכות.

בתחילת המסכת לומדים על מצות עליה לרגל, שמצוה לעלות לירושלים לקראת החגים, והמשנה מפרטת מי חייב במצוה זו ומי פטור ממנה.

שלושה קורבנות היו מקריבים בעת שעלו לרגל:

א. "עולת ראיה" - קורבן עולה מיוחד שעולי הרגל הביאו כשפאו לבית המקדש. על כך שיש להביא עולת ראיה למדים מן הפסוק: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות, ולא יראה את פני ה' ריקם" (דברים). פסוק זה מלמד שצריך לעלות לרגל בחגים ולא לבוא "ריקם" (מלשון ריק), בלי קורבן.

ב. "שלמי חגיגה" - קורבן שלמים שחייבים להקריב בחג.

ג. "שלמי שמחה" - קורבן שלמים שבאכילת בשרו היו מקיימים מצות שמחת החג.

דף ג': מצות הקהל

פעם בשבע שנים, בחג הסוכות שבמוצאי שנת השמיטה, היו מתאספים כל היהודים, אנשים, נשים וטף בבית המקדש, שם היה המלך קורא לפני כל העם בספר התורה. **המצוה קריאה "הקהל" מלשון שכל העם מתקהלים, מתאספים.**

רבי אלעזר בן עזריה שאל: מדוע התורה מצוה שגם הילדים יבאו למצות "הקהל", כדי לשמוע את המלך קורא בספר התורה? וענה על כך: **התורה ציונה על ההורים להביא את הילדים, כדי שההורים יקבלו שכר על כך שהם הביאו את הילדים וקימו עוד מצוה חשובה.**

בעלי התוספות למדו מזה על המקור לכך שמביאים ילדים קטנים לבית הכנסת, גם אם אינם יודעים להתפלל.

דבר תורה

לאורך כל הפרשות - מלידתו של משה בפרשת שמות ועד לפטירתו בסוף חומש דברים - מוזכר שמו של משה. יוצאת דופן היא פרשת תצווה ששמו של משה לא מוזכר בה ולו פעם אחת - ויש להבין מדוע?

כשחזר משה ממדין לגאול את ישראל ממצרים - יצא לכבודו אהרון אחיו וקיבלו בשמחה גדולה. מעשה זה של אהרון איננו פשוט שכן הוא היה אחיו הבכור של משה ובכל זאת הוא מיעט את עצמו ושמח בבחירת אחיו הצעיר. בזכות שמחת ליבו האמיתית זכה אהרון לחושן המשפט שהיה על ליבו. לכן, דווקא בפרשת תצווה העוסקת בבגדי הכהונה ובראשם בבגדי הכהן הגדול, משה מעלים את עצמו ומשיב לאהרון את הכבוד המגיע לו. בגדי הכהונה מטרם "לכבוד ולתפארת", ומשה אינו מוזכר בפרשה זו כדי להחזיר במעט לאהרון על הכבוד הגדול שהוא העניק לו.

חידת קפץ ראשו!

זהו את המילים הבאות, ואת המילים שמקבלים אם מוחקים את האות הראשונה בהן:

1. חותמו של הקב"ה - בר מין

/

2. אין לו רגליים - לא חם

/

3. בן אנוש - הנפש נמצאת בו

/

4. צדיק במיוחד - חומר בצבע לבן

/

חידת קפץ ראשו - חידה לילדים (תוצאות)

שאלות השבוע ???

1. מתי ראו את הכוכבים באמצע היום?

2. מה צריך לעשות כשרואים את המקדש חרב?

3. מה צריך לומר כשנפרדים מאדם חי?

בין המותרים נכונה תיעור הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il *בפיקוח ראה חשבון יש לציין את מס' העולן עלי אתם עונים.

